

ارزیابی کفایت منابع درآمدی صندوق تامین خسارت‌های بدنی بیمه مرکزی ایران برای جبران خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون اجباری شخص ثالث

دکتر قدرت اله طالب نیا^۱

نغمه کریمی نیکو^۲

چکیده

در عصر حاضر، تصادف عمده ترین عارضه در ایجاد آثار نامطلوب برفن آوری صنعت حمل و نقل محسوب می‌شود. برای مقابله با پیامد زیانبار حوادث، شرکت‌های بیمه به عنوان یک سازمان تخصصی جهت جبران خسارت‌ها از راه سازمان دادن و همیاری بیمه‌گذاران، جبران خسارت‌ها را قابل تحمل می‌سازند. بنابراین کسانی که اقدام به خرید پوشش بیمه ای مربوط می‌کنند توانایی کافی برای رویارویی با دعاوی خسارت را به دست می‌آورند. تحقیق حاضر با هدف ارزیابی کفایت منابع درآمدی صندوق به عنوان یک نهاد حمایتی و تکمیلی بیمه شخص ثالث مستقر در بیمه مرکزی ایران، انجام پذیرفته است. در اجرای این تحقیق از روش پیمایشی بهره گرفته شده و برای تأیید فرضیه تحقیق از تجزیه و تحلیل سری‌های زمانی و مدل پیش‌بینی باکس-جنکینس و همچنین آزمون ریشه واحد استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان دهنده آن است که منابع

۱. استادیار دانشکده حسابداری و مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات

۲. کارشناس ارشد مدیریت دولتی با گرایش مالی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات

درآمدی صندوق طی سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۳ و در صورت عدم تغییر سقف تعهدات تا سال ۱۳۸۶، خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث را جبران می‌کند.

واژگان کلیدی: منابع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی بیمه مرکزی ایران، خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث، بیمه گر، بیمه گذار.

۱. مقدمه

برای مقابله با پیامد زیانبار حوادث و خطرهای گوناگونی وجود دارد؛ در مرحله نخست زیان دیده می‌تواند به مسئول زیان مراجعه و خسارت خود را از او درخواست کند، اما می‌دانیم که دریافت خسارت مستلزم تشریفات دادرسی است. راه دیگر، تحمل خسارت توسط زیان دیده یا خانواده و منسوبان اوست و راه حل سوم، برخورداری از کمک‌های مالی نهادهای نیکوکاری و خیریه است. این گونه نهادها بیشتر به موارد اضطراری و فاجعه‌های ملی اختصاص دارند و همیشه نمی‌توانند جوابگوی نیازهای زیان دیدگان باشند. راه حل مؤثری که بشر ابداع نموده است تکنیک بیمه است. بیمه می‌تواند نقش مهمی در تأمین حقوق خسارت دیدگان ایفا نماید. شرکت‌های بیمه به عنوان یک سازمان تخصصی جهت جبران خسارت‌ها از راه سازمان دادن و همیاری بیمه‌گذاران، جبران خسارت‌ها را قابل تحمل می‌سازند؛ بنابراین کسانی که اقدام به خرید پوشش بیمه‌ای مربوط می‌کنند توانایی کافی برای رویارویی با دعاوی خسارت را به دست می‌آورند. حدود ۷۰ درصد از جان باختگان حوادث، قربانیان حوادث جاده‌ای در کشورهای در حال توسعه هستند (بیابانیان، ۱۳۸۴). مرگ ناشی از حوادث رانندگی در حال حاضر دومین علت عمده مرگ و میر در گروه سنی ۵ تا ۴۴ سال دز بسیاری از کشورهاست (افروزمنش، ۱۳۸۴). تصادفات رانندگی، نهمین علت مرگ و میر و

از کارافتادگی است و پیش بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۰ جایگاه این عامل از نهم به سوم برسد (بیابانیان، ۱۳۸۴).

به علت بالا بودن نرخ حق بیمه شخص ثالث طی سال‌های اخیر و علی‌رغم وجود الزام قانونی، حدود ۴۵ درصد اتومبیل‌های کشور فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث هستند (بیابانیان، ۱۳۸۴). قانون‌گذار با آگاهی از احتمال وجود این افراد متخلف، تأسیس مؤسسه‌ای به نام «صندوق تأمین خسارت‌های بدنی» را مقرر کرده است تا به این‌گونه آسیب‌دیدگان یا بازماندگان آنها غرامت بپردازد.

این تحقیق در صدد پاسخ به این سوال است که آیا منابع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی بیمه مرکزی ایران، کفایت پرداخت خسارت‌های مشمول موضوع - ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث را در طی سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۳ می‌نماید یا خیر؛ سپس با استفاده از نتایج تحقیق، راهکار مناسب را ارائه می‌نماید.

۲. طرح موضوع

هدف اصلی، ارزیابی کفایت منابع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی بیمه مرکزی ایران برای جبران خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث می‌باشد.^۱ مطابق ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث، برای جبران زیان‌های بدنی وارده به اشخاص که خسارت آنان به علت نداشتن بیمه شخص ثالث، بطلان قرارداد بیمه شخص ثالث، تعلیق قرارداد بیمه یا تعلیق تأمین بیمه‌گر، فرار کردن و شناخته نشدن مسئول حادثه یا به علت ورشکستگی بیمه‌گر و یا به طور کلی موارد خارج از شرایط بیمه‌نامه (به استثنای موارد مصرح در ماده ۴ قانون) از طرف بیمه‌گران قابل جبران نباشد، صندوق مستقلی به نام «صندوق تأمین خسارت‌های بدنی» ایجاد

۱. برای کسب اطلاعات بیشتر به ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث مراجعه شود.

شده است که اداره آن نخست در سال ۱۳۴۸ به عهده شرکت دولتی بیمه ایران بود و از سال ۱۳۵۰ به موجب قانون، اداره آن به بیمه مرکزی ایران واگذار شده است.

مطابق ماده ۱۱ قانون بیمه اجباری شخص ثالث «درآمد صندوق تأمین خسارت‌های بدنی از منابعی است که به پیشنهاد دولت به تصویب کمیسیون‌های دارایی مجلسین برسد». بر پایه این ماده، آیین نامه قانونی مورخ ۱۳۴۸/۱۲/۲ منابع درآمد صندوق را به شرح زیر اعلام کرده است:

۱. پانزده درصد از حق بیمه‌های دریافتی بابت بیمه شخص ثالث اجباری: این میزان به موجب اصلاحیه قانونی مورخ ۱۳۶۲/۳/۲ از ابتدای سال ۱۳۶۲ به ۳ درصد کاهش یافته است.

۲. مبلغی معادل حق بیمه پرداخت نشده هر وسیله نقلیه موتوری زمینی برای آن مدتی که از اول تیر ۱۳۴۸ در زمان اجرای قانون مشمول بیمه بوده و بیمه نشده و یا بیمه نشود از دارنده وسیله نقلیه، حداکثر این مبلغ از معادل حق بیمه یکسال تجاوز نخواهد کرد.

۳. مبلغی که صندوق تأمین خسارت‌های بدنی پس از پرداخت خسارت بدنی به زیان‌دیدگان بابت خسارت پرداختی و هزینه‌های مربوط از مسئولان حادثه وصول خواهد کرد. صندوق تأمین خسارت‌های بدنی با نظارت بیمه مرکزی و در اجرای ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث جبران خسارت زیان‌دیدگان حوادث رانندگی را که مقصران آنها فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث یا متواری و ناشناس باشند تا سقف تعهد، بر اساس تاریخ وقوع حادثه رانندگی (مصوبات هیئت محترم وزیران) به شرح زیر در وجه زیان‌دیدگان پرداخت می‌نماید:

الف) از بدو تأسیس تا تاریخ ۱۳۶۲/۶/۳۰ مبلغ یکصد هزار ریال

ب) از ۱۳۶۲/۶/۳۱ تا ۱۳۷۴/۷/۱ مبلغ دویست هزار ریال

پ) از تاریخ ۱۳۷۴/۷/۲ تا ۱۳۷۷/۶/۱۰ مبلغ پنج میلیون ریال

ت) از تاریخ ۱۳۷۷/۶/۱۱ تا ۱۳۸۰/۶/۱۳ مبلغ پانزده میلیون ریال

ث) از تاریخ ۱۳۸۰/۶/۱۴ تا ۱۳۸۳/۸/۳ مبلغ چهل میلیون ریال

ج) از تاریخ ۱۳۸۳/۸/۴ به بعد، مبلغ هشتاد میلیون ریال.

علی‌هذا در مورد حوادثی که مسئولان آنها متواری و ناشناس باشند، اگر زیان‌دیدگان این قبیل حوادث فوت کرده باشند، تعهد صندوق بابت قسمتی از دیه در وجه اولیای دم پرداخت و مراتب به محاکم قضایی اعلام و به صندوق بیت المال معرفی می‌شوند تا باقیمانده دیه از این محل پرداخت شود و چنانچه مصدوم شده باشند، در صورتی که به طرفیت صندوق مبادرت به صدور رأی مبنی بر تعیین دیه جرح گردد، این صندوق تا میزان تعهد بابت دیه جرح پرداخت می‌نماید.

این خسارت‌ها در برگیرنده خسارت‌های بدنی (جرح، نقص عضو، از کارافتادگی همیشگی، از کارافتادگی موقت و فوت) ناشی از حوادث وسیله نقلیه موتوری زمینی است. صندوق تأمین خسارت‌های بدنی به موجب ماده ۳ آیین نامه اجرایی قانون بیمه اجباری شخص ثالث مصوب ۱۳۴۸/۱۲/۲۸ خسارت‌ها بدنی شامل موارد زیر را پرداخت می‌نماید:

۱. جبران هزینه معالجه صدمات بدنی و یا جرح (دیه جرح)

۲. جبران زیان‌های ناشی از فوت (دیه فوت)

۳. جبران زیان‌های نقص عضو، از کار افتادگی دائم مطلق یا نسبی

۴. پرداخت خسارات (زیان‌های بدنی) وارد به اشخاص ثالث شامل خسارت‌های

خارج از شرایط بیمه‌نامه موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه شخص ثالث از قبیل:

الف) پرداخت خسارت زیان‌دیدگان حوادثی که وسیله نقلیه مقصر حادثه بیش از ظرفیت مجاز سرنشین زیان‌دیده دارد و از محل پوشش بیمه‌ای وسیله مذکور کمتر از سقف تعهدات صندوق به استناد تبصره ماده ۱۱ آیین‌نامه صندوق تأمین خسارت‌های بدنی قابل پرداخت است.

ب) پرداخت خسارت زیان دیدگانی که در هنگام حادثه در قسمت غیر مجاز وسیله نقلیه مقصر مستقر بوده‌اند (مانند قسمت بار).

پ) پرداخت خسارت زیان دیدگانی که طبق مقررات بیمه آنها مشمول مرور زمان گردیده است.

به منظور پرداخت خسارت‌های فوق به زیان دیدگان، قانون‌گذار مقرر نموده است که هر ساله به موجب ماده ۱۱ قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث، سه درصد از حق بیمه بیمه‌نامه‌های شخص ثالث اجباری (بند الف) و نیز مبلغی معادل حداکثر یکسال حق بیمه از دارندگان و یا رانندگان وسایل نقلیه که از تمدید به موقع بیمه‌نامه خود خودداری می‌کنند وصول شود (بند ب) و نیز در ارتباط با پرونده‌هایی که مقصران آنها شناسایی شده است صندوق پس از جبران خسارت، مبالغ پرداختی را از مسئولان حادثه وصول نماید (بازیافت خسارت). به همین صورت به موجب قانون، شرکت‌های بیمه بازرگانی (اعم از خصوصی یا دولتی) موظف هستند هر ماهه مبالغ مربوط به بند الف و بند ب را محاسبه و به حساب صندوق واریز نمایند. مسلماً داشتن منابع مالی لازم برای جبران خسارت‌های بدنی ناشی از حوادث رانندگی مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث ضروری است.

نتایج مورد انتظار از تحقیق می‌تواند برای بیمه مرکزی ایران به عنوان اداره کننده صندوق تأمین خسارت‌های بدنی (بند ۶ ماده ۵ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران)، شرکت‌های بیمه خصوصی و دولتی به عنوان صادر کننده بیمه‌نامه شخص ثالث و تأمین کننده بخشی از منابع درآمد صندوق تأمین خسارت‌های بدنی و نیز نیروی انتظامی کشور به منظور اجرای دقیق‌تر ماده ۷ قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل اشخاص ثالث، قوه قضائیه کشور به

عنوان تنها مرجع تعیین کننده دیه جرح، فوت و نقص عضو و از کارافتادگی زیان دیدگان حوادث رانندگی مفید واقع شود.

به رغم اهمیت موضوع تاکنون تحقیق مستقلی در زمینه صندوق تأمین خسارت‌های بدنی انجام نگرفته است ولیکن در تحقیقات بیمه‌ای دانشجویان کارشناسی ارشد و دکترها به خصوص در حوزه بیمه‌نامه شخص ثالث از صندوق تأمین خسارت‌های بدنی نام برده شده است.

۳. مطالعه اولیه

به منظور ارزیابی کفایت منابع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی جهت پرداخت خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث ۹ دوره ۴ ساله (از سال ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۳) مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۱. میانگین چهارساله درآمدها و خسارات پرداختی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی (ارقام به ریال)

سال	۱۳۴۸-۱۳۵۱	۱۳۵۲-۱۳۵۵	۱۳۵۶-۱۳۵۹	۱۳۶۰-۱۳۶۳	۱۳۶۴-۱۳۶۷
میانگین درآمد	۷۸,۵۵۳,۶۸۵	۳۰,۴۷۴,۶۶۹	۴۲۳,۴۰۰,۴۰۶	۳۳۷,۲۸۰,۵۶۵	۱۰۲,۱۳۷,۵۳۹
میانگین خسارت	۴,۶۱۱,۶۰۶	۱۸,۵۹۵,۴۰۹	۱۷,۸۱۹,۲۶۰	۱۵,۶۸۲,۲۵۴	۲۳,۶۶۵,۷۶۱
مازاد درآمد بر هزینه	۷۳,۹۴۲,۰۷۹	۲۸,۶۱۵,۲۶۰	۴۰۵,۵۸۱,۱۸۶	۳۲۱,۵۹۸,۳۱۱	۷۸,۴۷۱,۷۷۸
سال	۱۳۶۸-۱۳۷۱	۱۳۷۲-۱۳۷۵	۱۳۷۶-۱۳۷۹	۱۳۸۰-۱۳۸۳	
میانگین درآمد	۱۳۰,۲۸۴,۸۷۴	۳,۲۸۰,۴۶۸,۷۴۹	۲۱,۵۷۰,۹۸۸,۸۴۱	۱۰۶,۵۴۱,۱۵۳,۷۴۳	
میانگین خسارت	۲۵,۳۷۵,۰۰۰	۲۱۸,۷۸۴,۷۲۵	۱,۸۶۵,۸۸۶,۰۴۲	۱۹,۴۰۴,۵۲۶,۴۳۶	
مازاد درآمد بر هزینه	۱۰۴,۹۰۹,۸۷۴	۳,۰۶۱,۶۸۴,۰۲۴	۱۹,۷۰۵,۱۰۲,۷۹۹	۸۷,۱۳۶,۶۲۷,۳۰۷	

همان‌طور که در جدول ۱ آمده است، درآمدهای دریافتی طی سال‌های مذکور، خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث را پوشش می‌دهد. پیشتر توضیح داده شد که منابع درآمدی^۱ صندوق تأمین خسارت‌های بدنی از چه محل‌هایی تأمین می‌گردد و خسارت^۲ قابل جبران چه نوع خسارت‌هایی را در بر می‌گیرند.

۴. فرضیه‌های تحقیق

با توجه به اهداف تحقیق و مبانی نظری آن، که قبلاً ارائه شد، فرضیه‌های زیر مطرح گردیده تا نسبت به تأیید یا رد آنها اقدام شود.

H_0 : منابع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی کفایت جبران خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث را می‌نماید.

H_1 : منابع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی کفایت جبران خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث را نمی‌نماید.

جامعه آماری: در این تحقیق نمونه و جامعه آماری بر هم منطبق است و به منظور ارزیابی کفایت منابع درآمدی صندوق، منابع درآمدی و خسارات پرداختی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی طی سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۳ بررسی شده است.

روش تحقیق و جمع‌آوری اطلاعات: از آنجا که تحقیق کتابخانه‌ای به جمع‌آوری اطلاعات از منابع رسمی منتشر شده می‌پردازد، لذا در این تحقیق نیز از اطلاعات موجود در صورت‌های مالی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی استفاده شده

۱. رجوع کنید به: "آیین نامه منابع درآمد صندوق تأمین خسارت‌های بدنی موضوع ماده ۱۱ قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری در مقابل شخص ثالث"، مصوب دی ۱۳۴۸/۱۲/۰۲.

۲. رجوع کنید به: "آیین نامه خسارات پرداختی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی موضوع ماده ۱۱ قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث"، مصوب دی ۱۳۴۸/۱۲/۰۲.

است. ضمناً دیگر اطلاعات آماری مورد نیاز از طریق اداره بررسی خسارت صندوق تأمین خسارت‌های بدنی در اختیار پژوهشگر قرار گرفته است. اطلاعات به تفکیک سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۳ و براساس دو متغیر، یعنی منابع درآمدی و مبالغ خسارات پرداختی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی جمع‌آوری شده است. منابع درآمدی صندوق نیز به تفکیک، درآمد ناشی از ۳٪ حق السهم صندوق بیمه نامه‌های شخص ثالث اجباری صادره از سوی شرکت‌های بیمه تجاری (اعم از دولتی و خصوصی) و درآمد ناشی از جریمه متعلق به صاحبان خودرو، ناشی از عدم تمدید به موقع بیمه نامه (درآمد بند ب) و درآمد ناشی از بازیافت خسارت از مقصران حادثه (درآمد بند پ)، همچنین سایر منابع درآمدی، اعم از درآمد ناشی از سود سپرده سرمایه‌گذاری ثابت در بانک‌ها و سود متعلقه به سهام خریداری شده در بازار بورس می‌باشد.

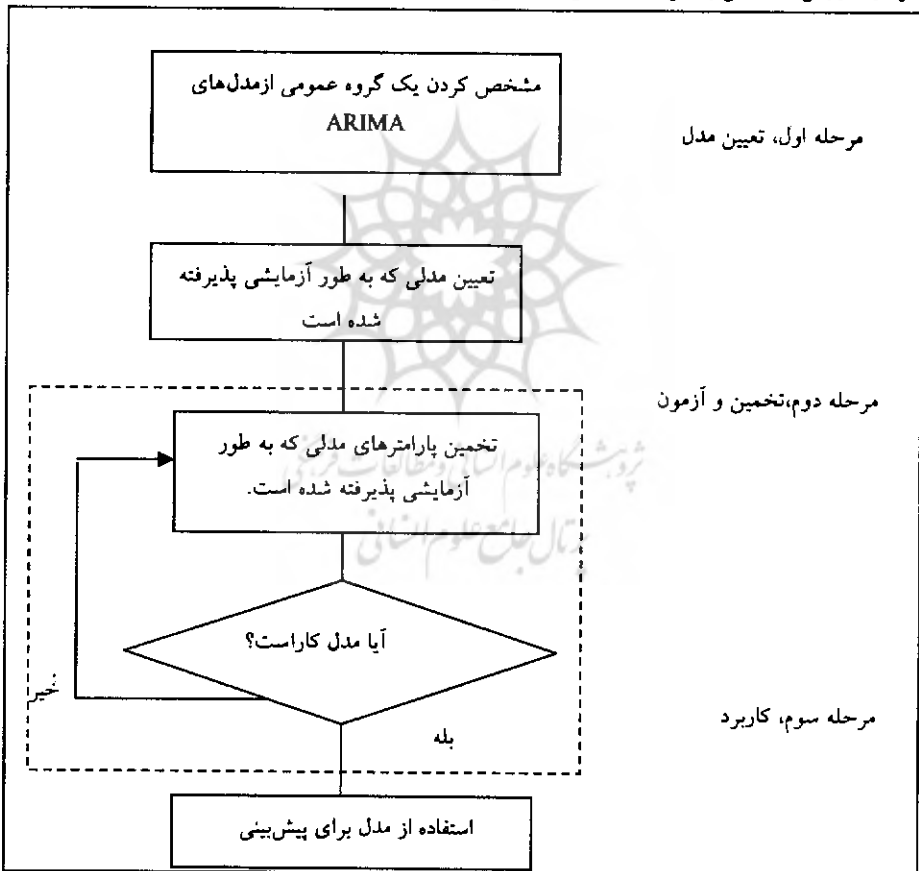
اطلاعات جمع‌آوری شده نشان می‌دهد که از ابتدای تأسیس صندوق (سال ۱۳۴۸) تا پایان سال ۱۳۶۱ تنها منبع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی از محل حق‌السهم صندوق از حق بیمه‌های بیمه‌نامه‌های شخص ثالث اجباری بوده است. در مورد تفکیک انواع مبالغ خسارت پرداختی از سوی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی به دو گروه عمده خسارت فوت و خسارت جرح (شامل خسارت درمان، نقص عضو، از کارافتادگی، جرح)، آمار دقیقی از سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۷۵ در دست نیست. به همین دلیل بررسی بین ارزیابی کفایت منابع درآمدی صندوق با مجموع خسارات پرداختی صورت گرفته است.

۵. روش آزمون فرضیه تحقیق

به منظور تجزیه و تحلیل متغیرهای مذکور از روش تجزیه و تحلیل سری‌های زمانی استفاده شده است. تجزیه و تحلیل مشاهدات در دوبخش درآمد و خسارت طی سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۰ به تفکیک انجام شده و مدل پیشنهادی به همراه مقادیر پیش بینی شده برای سه سال ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۳ به همراه نمودارهای مربوطه آورده شده است.

مدل پیش‌بینی باکس - جنکینس^۱ اساساً بر مبنای بررسی حوزه وسیعی از مدل‌های پیش‌بینی برای یک سری زمانی قرار گرفته است. گروه عمومی مدل‌ها برای یک سری زمانی در روش‌شناسی باکس - جنکینس "مدل‌های اتورگرسیو - میانگین متحرک تلفیقی"^۲ نامیده می‌شوند که در آمار به مدل‌های ARIMA معروف‌اند. مراحل اصلی در ساختن یک الگوی پیش‌بینی باکس - جنکینس به صورت نمودار زیر است:

نمودار ۱. روش شناسایی باکس - جنکینس و مراحل در مدل‌های ARIMA

1 .Box - Jenkins

2 .Autoregressive Integrated Moving Average models

در این تحقیق از نرم‌افزاری آماری (Statistica (version 6 و آزمون ریشه واحد استفاده شده است. ابتدا برای تعیین مدل با کس- جنکینس از اطلاعات زیراستفاده گردیده است:

الف) درآمد؛ منابع درآمدی صندوق طی سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۰.

ب) خسارات؛ خسارت‌های پرداختی صندوق طی سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۰.

سپس از مدل به دست آمده برای پیش بینی درآمد و خسارات صندوق تأمین خسارت‌های بدنی برای سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۳ استفاده شده است و پس از آن، میزان درآمد و خسارات واقعی طی سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۳ با درآمد و خسارات پیش‌بینی شده از طریق مدل ARIMA مقایسه می‌شود. سپس با استفاده از مدل فوق مقادیر سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۶ و روند تغییرات آنها پیش‌بینی می‌شود.

در پایان با استفاده از سری‌های جدید، مقایسه درآمدها و خسارات به منظور بررسی فرضیه مورد نظر، یعنی "کفایت منابع درآمدی صندوق برای پرداخت خسارت‌ها" صورت می‌گیرد. نتیجه محاسبات در پوست (۱) ارائه شده است.

جدول ۲. درآمد صندوق تامین خسارت‌های بدنی طی سال های ۱۳۸۰-۱۳۸۶

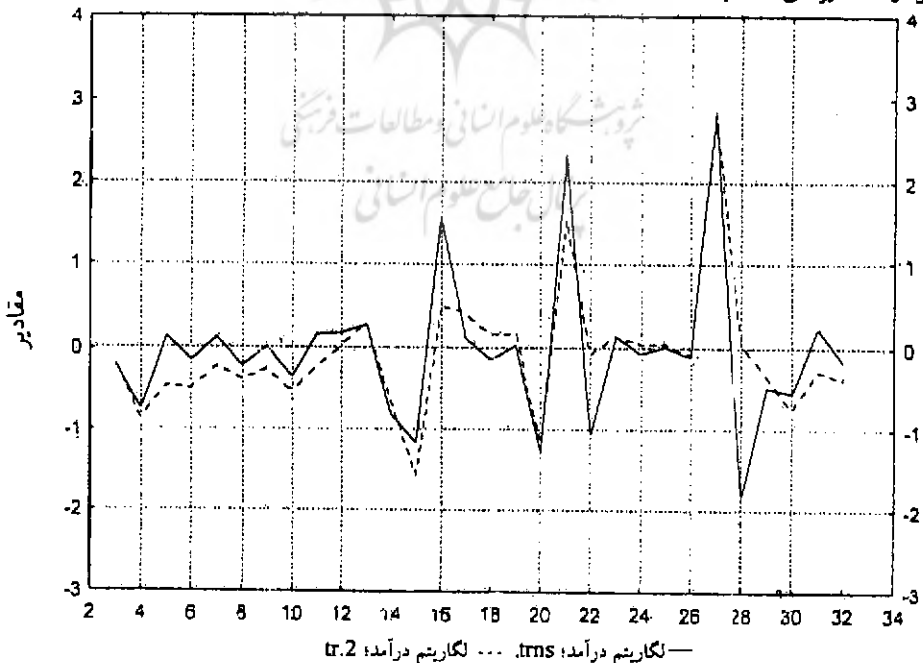
سال	لگاریتم پیش‌بینی	لگاریتم حد پایین	لگاریتم حد بالا	لگاریتم شاهدات	پیش بینی	حد پایین	حد بالا	شاهدات
۱۳۸۰	۲۲/۲۲۵۷۳	۲۲/۰۸۰۰۲	۲۵/۷۸۷۲۲	۲۲/۹۲۲۱۹۲	۱۵۴,۲۰۰/۶	۵۹۹,۱۰۰/۱	۲۴۷,۱۵۸/۲	۲۸۴,۶۷/۲
۱۳۸۱	۲۲/۸۳۶۵۱	۲۲/۶۰۴۰۲	۲۷/۰۰۸۹۱۲	۲۵/۰۰۵۱۳۸	۷۶۶,۶۱/۲	۵۵۸,۶/۶	۶۵۲,۵۸۱/۹	۲۳۳,۷۲/۷
۱۳۸۲	۲۵/۱۵۸۱۴	۲۲/۱۲۰۶۸	۲۸/۲۸۵۶۰	۲۵/۲۶۴۴۵۱	۹۲۲,۱۱/۹	-۸۵,۴/۳	۷۱۶,۲۱۶,۲/۲	۵۵۸,۱۱۲/۲
۱۳۸۳	۲۵/۶۶۱۱۳	۲۱/۶۱۳۰۷	۲۹/۲۷۱۶۲۹	۲۵/۸۷۰۷۰۷	۶۷۶,۱۲۰/۳	۶۵۱,۲/۱	۵۲۲,۰۲۷,۸/۸	۸۸۷,۱۷۱/۶
۱۳۸۴	۲۶/۰۸۱۳۱	۲۱/۰۷۰۰۲	۳۱/۰۰۹۲۵۹		۲۱۰,۲۱۲/۳	۲۱۲,۱/۲	۸۱۶,۸۶۶,۲/۹	
۱۳۸۵	۲۶/۲۹۹۱۰	۲۰/۲۶۸۴۲	۳۲/۵۱۳۷۷		۲۲۱,۳۲۰/۹	۷۷۵	۵۲۶,۲۶۸,۱۳۳/۱	
۱۳۸۶	۲۶/۱۰۲۲۹	۱۹/۸۱۷۸۶	۳۳/۹۹۱۱۲		۵۸۳,۲۸۲/۶	۴۰۴	۹۸۷,۲۰۲,۵۷۸/۵	

توضیح: ارقام ستون های ۵ تا ۸ بر مبنی میلیون ریال است

از آنجا که اساس تجزیه و تحلیل بر پایه لگاریتم مقادیر واقعی بوده، بنابراین از مقایسه مقادیر پیش بینی شده بر اساس نرم افزار Statistica با مقادیر واقعی به این نتیجه می‌رسیم که مدل توانسته است مقادیر را به طور مناسبی پیش بینی کند. مقادیر پیش بینی شده بر اساس مدل تخمینی $ARIMA(1,2,1)$ برای سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۶ انجام گرفته است. این مقادیر از آنجا که بر اساس لگاریتم مقادیر واقعی سری برآزش داده شده‌اند، بایستی با لگاریتم مقادیر مشاهده شده مقایسه شوند.

آنگونه که مشاهده می‌شود که تخمین تا حدود زیادی نزدیک به مقادیر واقعی است. برای مثال، در سال ۱۳۸۳ مقدار پیش‌بینی درآمد ۲۵/۶۷ و مقدار واقعی درآمد ۲۵/۸۷ برده است. با توجه به جدول ۲ نمودار لگاریتم مقادیر واقعی و نمودار لگاریتم مقادیر تخمینی (پیش‌بینی شده) ترسیم می‌گردد:

نمودار ۲. متغیرهای انتخاب شده

پس از تأیید مدل می‌توان به پیش‌بینی مقادیر خسارت برای سال‌های آتی پرداخت. محاسبات مربوط به پیش‌بینی مقادیر خسارت در جدول (۲) آورده شده است.

جدول ۳. خسارت‌های پرداختی صندوق تامین خسارت‌های بدنی طی مال‌های ۱۳۸۰-۱۳۸۶

سال	لگاریتم پیش‌بینی	لگاریتم حد پایین	لگاریتم حد بالا	لگاریتم مشاهدات	پیش‌بینی	حد پایین	حد بالا	مشاهدات
۱۳۸۰	۲۲/۰۸۰۵۳	۲۰/۸۵۵۱۹	۲۲/۳۰۵۸۷	۲۲/۵۹۳۵۵۹۶	۳.۸۸۵/۵	۱.۱۳۱	۱۳.۳۳/۶	۲۹-۶/۲
۱۳۸۱	۲۲/۶۱۷۶۰	۲۰/۲۶۵۲۲	۲۲/۷۶۹۷۷	۲۲/۶۱۷۳۷۶۸	۶۲۸۶/۱	۷۷۲/۷	۵۷.۱۹۷/۴	۰۶۹.۱۸/۲
۱۳۸۲	۲۲/۱۵۲۱۹	۲۰/۲۲۸۱۲	۲۵/۹۷۶۲۶	۲۳/۷۰۲۲۷۱۸	۳۳۶.۱۱/۷	۶۷۳/۵	۱۹۱/۱۳۲	۶۷۲.۱۹/۱
۱۳۸۳	۲۲/۶۱۹۹۴	۲۰/۱۷۶۲۰	۲۷/۰۶۲۶۶	۲۲/۲۳۱۹۱۶۷	۱۱۳.۱۸/۶	۵۷۸/۶	۵۶۷/۰۲۲	۲۸۶.۳۲/۴
۱۳۸۴	۲۲/۰۷۳۹۲	۱۹/۹۵۳۲۶	۲۸/۱۹۵۲۷		۵۲.۱۲۸/۲	۴۶۲/۵	۱.۷۵۸/۲۷۹	
۱۳۸۵	۲۲/۵۳۳۳۵	۱۹/۶۸۷۲۱	۲۹/۲۹۹۲۸		۶۰۷.۴۵/۸	۳۵۲/۸	۵.۸۶۱/۸۲۰/۲	
۱۳۸۶	۲۵/۰۱۹۹۰	۱۹/۳۹۸۳۱	۳۰/۶۶۱۵۰		۷۲/۴۵۲/۲	۲۶۵/۸	۲۰.۲۹۷/۰۲۸/۷	

توضیح: ارقام ستون‌های ۵ تا ۸ بر مبنی میلیون ریال است

معرفی مقادیر به دست آمده توسط نرم‌افزار Statistica:

۱. مقادیر پیش‌بینی شده خسارت بر اساس مدل تخمینی ARIMA

۲. حد پایین^۱ مقادیر پیش‌بینی شده خسارت بر اساس مدل تخمینی ARIMA

۳. حد بالای^۲ مقادیر پیش‌بینی شده خسارت بر اساس مدل تخمینی ARIMA

۴. مقادیر واقعی لگاریتم خسارت

۵. مقادیر پیش‌بینی شده خسارت با استفاده از تبدیل نمایی^۳

۶. حد پایین پیش‌بینی^۴

۷. حد بالای پیش‌بینی^۵

1. Lower

2. Upper

3. Forecast = Exp (Lforecast)

4. Lower = Exp (LLower)

5. Upper = Exp (Lupper)

۸. مقادیر واقعی مشاهده شده خسارت.

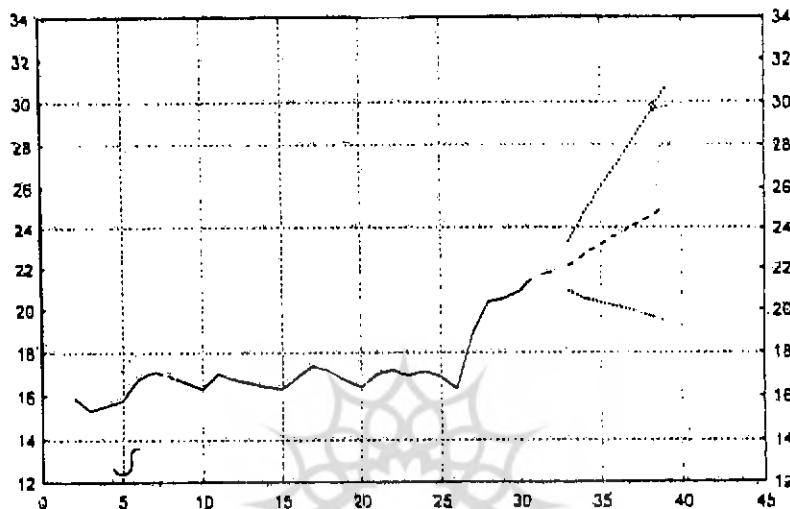
از آنجا که اساس تجزیه و تحلیل بر پایه لگاریتم مقادیر واقعی بوده، بنابراین از مقایسه مقادیر پیش‌بینی شده براساس نرم افزار Statistica با مقادیر واقعی به این نتیجه می‌رسیم که مدل توانسته است مقادیر را به طور مناسبی پیش‌بینی کند.

مقادیر پیش‌بینی شده براساس مدل تخمینی (۱،۲،۲) ARIMA برای سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۶ انجام گرفته است. از آنجا که این مقادیر بر اساس لگاریتم مقادیر واقعی سری برازش داده شده‌اند، بایستی با لگاریتم مقادیر مشاهده شده مقایسه شود. همانطور که مشاهده می‌شود تخمین تا حدود زیادی نزدیک به مقادیر واقعی است. به طور مثال در سال ۱۳۸۳ مقدار پیش‌بینی خسارت ۲۳/۶۲ و مقدار واقعی خسارت ۲۴/۲۳ بوده است. در ادامه، مقادیر لگاریتمی واقعی و پیش‌بینی سری خسارت با یکدیگر مقایسه شده است.^۱ با مقایسه مقادیر پیش‌بینی شده برای سال‌های فوق با مقادیر واقعی آن براساس مدل فوق و با توجه به این که مقادیر واقعی در فاصله اطمینان ۹۰٪ قرار گرفته‌اند، مدل برازشی را مورد تأیید قرار می‌دهیم. حال با استفاده از سری جدید، یعنی آمار ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۶ مقادیر درآمد دریافتی و خسارت پرداختی را مقایسه می‌نماییم.

مجدداً به منظور تأیید فرضیه تحقیق از آزمون ریشه واحد که به صورت آزمون تعمیم یافته دیکی - فولر مطرح است و می‌توان به منظور آزمون ایستایی یک‌سری زمانی از آن بهره جست، استفاده می‌نماییم.

۱. برای مشاهده نمودارهای مربوط به تجزیه و تحلیل متغیرهای درآمد و خسارت به اصل پایان نامه مراجعه شود.

نمودار ۳. پیش‌بینی‌ها؛ مدل (۲،۲،۱) دوره زمانی: ۱۲ داده‌ها: لگاریتم خسارت
شروع دوره پرداخت خسارت: ۲ خاتمه دوره پرداخت خسارت: ۳۲

مشاهدات --- پیش‌بینی $\pm 90,0000\%$

۱-۵. آزمون ریشه واحد

در این روش آماره آزمون ADF یا در واقع همان t محاسبه شده متغیر تأخیری موردنظر را با مقادیر بحرانی مکینون^۱ مقایسه می‌نماییم. اگر مقدار t به دست آمده کوچک‌تر از مقادیر بحرانی بود، نتیجه می‌گیریم که متغیر موردنظر ایستاست. از آنجایی که آزمون ریشه واحد، آزمون رسمی و معتبرتری نسبت به دیگر آزمون‌های بررسی ایستایی متغیرهاست، بنابراین در اینجا به نتایج آزمون‌های قبلی در مورد ایستایی متغیرهای درآمد و خسارت اکتفا ننموده و آزمون ریشه واحد را نیز برای این متغیرها انجام می‌دهیم.

۱-۱-۵. آزمون ریشه واحد برای متغیر درآمد: در ابتدا این آزمون را برای متغیر لگاریتم درآمد انجام می‌دهیم. نتایج در جدول شماره ۳ پیوست نشان داده شده است. همان‌طور که مشاهده می‌شود در هر سه سطح اطمینان، مقدار آماده آزمون ADF از مقادیر بحرانی بزرگ‌تر است، بنابراین نتیجه می‌گیریم که متغیر مزبور در هر سه سطح اطمینان ایستا نمی‌باشد. این نتیجه با استفاده از p-value محاسبه شده نیز به دست می‌آید. از آنجا که مقدار p-value از تمامی سطوح اطمینان بزرگ‌تر است، بنابراین فرضیه صفر مبنی بر دارای ریشه واحد بودن متغیر درآمد پذیرفته می‌شود.

۱-۲-۵. آزمون ریشه واحد برای متغیر DL Income: از آنجا که متغیر درآمد در سطح نایستاست از آن تفاضل گرفته و ایستایی آن را مورد بررسی قرار می‌دهیم. همان‌طور که از جدول ۴ پیوست برمی‌آید آماده آزمون ADF در هر سه سطح کوچک‌تر از مقادیر بحرانی است. بنابراین متغیر مزبور (DL Income) در تمامی این سطوح ایستا می‌باشد.

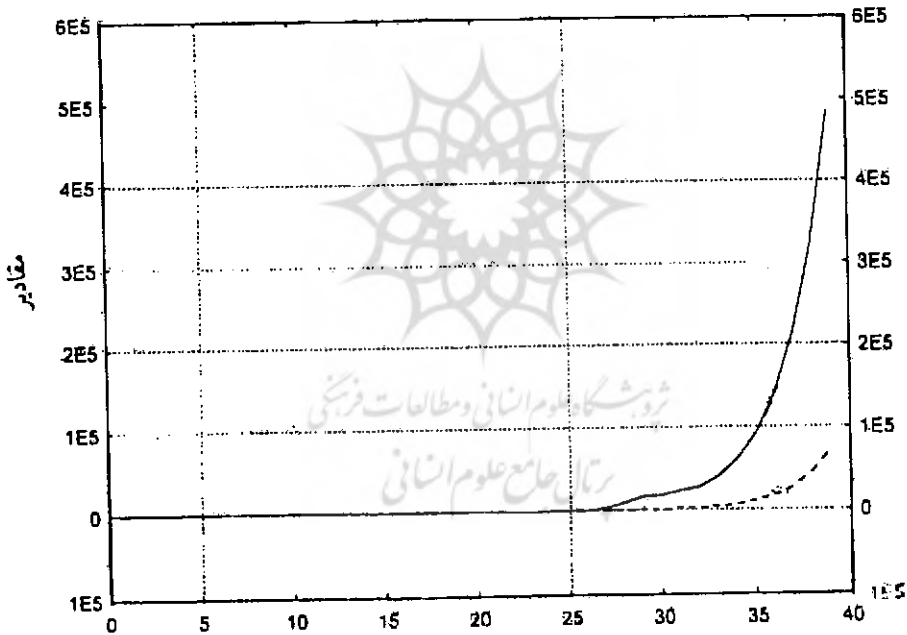
۱-۳-۵. آزمون ریشه واحد برای متغیر خسارت: همانند متغیر درآمد، ابتدا آزمون را برای متغیر لگاریتم خسارت انجام می‌دهیم. جدول ۵ پیوست نشان می‌دهد که در تمامی سطوح اطمینان مقدار آماده محاسبه شده از مقادیر بحرانی بزرگ‌تر است، بنابراین متغیر مزبور ایستا نمی‌باشد.

۱-۴-۵. آزمون ریشه واحد برای متغیر DLLOSS: نتایج این آزمون در جدول ۶ پیوست نمایان است. همان‌طور که پیداست مقدار محاسبه شده آزمون تعمیم یافته دیکی فولر در سطوح اطمینان ۱٪، ۵٪ و ۱۰٪ از مقادیر بحرانی کوچک‌تر می‌باشد (p-value کوچک‌تر از سطوح اطمینان است)، بنابراین این متغیر در تمامی سطوح ایستاست.

۶. نتیجه‌گیری

با توجه به مطالب قبلی نتیجه کلی این تحقیق آن است که منابع درآمدی صندوق تأمین خسارت‌های بدنی طی سال‌های ۱۳۴۸ تا ۱۳۸۳ (در صورت عدم تغییر سقف تعهدات صندوق تا سال ۱۳۸۶) کفایت جبران خسارت‌های پرداختی مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث را می‌نماید.

نمودار ۱. متغیرهای انتخاب شده

— درآمد --- خسارت

بررسی به عمل آمده مربوط به وضعیت موجود و گذشته صندوق بوده و در صورت هرگونه تغییر در سقف تعهدات صندوق، بررسی مجدد لازم می‌باشد. در پایان با توجه به تغییر منابع درآمدی صندوق با تصویب لایحه اصلاح قانون بیمه شخص ثالث و احتمال افزایش سقف تعهدات صندوق توسط دولت پیشنهاد می‌گردد کفایت منابع درآمدی صندوق جهت جبران خسارت‌های مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث مورد بررسی مجدد قرار گیرد. امید است نتایج فوق بتواند راهنمای عملی برای تصمیم گیرندگان و راهگشایی برای تحقیقات آتی باشد.

جدول (۱): نتیجه محاسبات مربوط به شناسایی مدل **ARIMA** با استفاده از نرم افزار **Statistica**

1. Variable: **LINCOME** ; x+0
Transformation: 2*D(1)
Model: (1,2,1) No. of obs: 30 Initial SS= 25.716 Final SS= 17.678(68.74%)
MS= .63137
Parameters (p/ Ps-Autoregressive, q/Qs- Moving aver.); highlight: p<.05
P(1) q(1)
Estimate: .05164 .72782
Std.Err.: .26234 .17176
Forecasts; Model:(1,2,1) Seasonal lag: 12 (sand32)
Input: LINCOME : =Log(Income); x+0

جدول (۲): محاسبات مربوط به پیش‌بینی مقادیر خسارت با استفاده از نرم‌افزار **Statistica**

1. Transformations: 2*D(1)
Model: (2,2,1)
No. of obs.: 29 Initial SS= 19.850 Final SS= 3.419(67.60%) MS= .51612
Parameters (p/Ps-Autoregressive, q/Qs-Moving aver.); highlight: p<.05
p(1) p(2) q(1)
Estimate: .21597 -.2755 .77205
Std.Err.: .24468 .21992 .17871.
Forecasts; Model:(1,2,1) Seasonal lag: 12 (sand32)
Input: LLOSS : =Log(Loss)

Null Hypothesis: LINCOME has a unit root

Exogenous: Constant

Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)

Prob.	t-Statistic	Augmented Dickey-Fuller test statistic		Test	critical
0.9451	-0.069510				
	-3.632900	1% level	values:		
	-2.948404	5% level			
	-2.612874	10% level			

MacKinnon (1996) one-sided p-values.

Augmented Dickey-Fuller Test Equation

Dependent Variable: D(LINCOME)

Method: Least Squares

Date: 06/25/07 Time: 17:25

Sample (adjusted): 1349- 1383

Included observations: 35 after adjustments

Prob.	t-Statistic	Std. Error	Coefficient	Variable
0.9450	-0.069510	0.050708	-0.003525	LINCOME(-1)
0.7436	0.329849	1.031953	0.340389	C
0.269146	Mean dependent var		0.000146	R-squared
0.701049	S.D. dependent var		-0.030152	Adjusted R-squared
2.212674	Akaike info criterion		0.711540	S.E. of regression
2.301551	Schwarz criterion		16.70752	Sum squared resid
0.004832	F-statistic		-36.72179	Log likelihood
0.945003	Prob(F-statistic)		1.616620	Durbin-Watson stat

Null Hypothesis: LLOSS has a unit root

Exogenous: Constant

Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=8)

Prob.	t-Statistic	Augmented Dickey-Fuller test statistic		
0.9972	1.156273			
	-3.639407	1% level	Test critical values:	
	-2.951125	5% level		
	-2.614300	10% level		

MacKinnon (1996) one-sided p-values.

Augmented Dickey-Fuller Test Equation

Dependent Variable: D(LLOSS)

Method: Least Squares

Date: 06/25/07 Time: 17:31

Sample (adjusted): 1350 – 1383

Included observations: 34 after adjustments

Prob.	t-Statistic	Std. Error	Coefficient	Variable
0.2561	1.156273	0.046540	0.053813	LLOSS(-1)
0.3983	-0.856127	0.840950	-0.719960	C
0.244107		Mean dependent var	0.040105	R-squared
0.642603		S.D. dependent var	0.010108	Adjusted R-squared
2.000283		Akaike info criterion	0.639347	S.E. of regression
2.090069		Schwarz criterion	13.08046	Sum squared resid
1.336968		F-statistic	-32.00481	Log likelihood
0.256129		Prob(F-statistic)	1.734384	Durbin-Watson stat

جدول (5)

Null Hypothesis: D(LINCOME) has a unit root

Exogenous: Constant

Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=9)

Prob.	t-Statistic			
0.0003	-4.905906	Augmented Dickey-Fuller test statistic		
	-3.639407	1% level	Test critical values:	
	-2.951125	5% level		
	-2.614300	10% level		

MacKinnon (1996) one-sided p-values.

Augmented Dickey-Fuller Test Equation

Dependent Variable: D(LINCOME,2)

Method: Least Squares

Date: 06/25/07 Time: 17:41

Sample (adjusted): 1350- 1383

Included observations: 34 after adjustments

Prob.	t-Statistic	Std. Error	Coefficient	Variable
0.0000	-4.905906	0.170150	-0.834742	D(LINCOME(-1))
0.1273	1.565501	0.127465	0.199547	C
-0.021767	Mean dependent var	0.429264	R-squared	
0.906090	S.D. dependent var	0.411428	Adjusted R-squared	
2.167610	Akaike info criterion	0.695138	S.E. of regression	
2.257396	Schwarz criterion	15.46294	Sum squared resid	
24.06791	F-statistic	-34.84937	Log likelihood	
0.000026	Prob(F-statistic)	2.060644	Durbin-Watson stat	

Null Hypothesis: D(LLOSS) has a unit root

Exogenous: Constant

Lag Length: 0 (Automatic based on SIC, MAXLAG=8)

Prob	t-Statistic	Augmented Dickey-Fuller test statistic	
0.0005	-4.756120		
	-3.646342	1% level	Test critical values:
	-2.954021	5% level	
	-2.615817	10% level	

Mackinnon (1996) one-sided p-values.

Augmented Dickey-Fuller Test Equation

Dependent Variable: D(LLOSS,2)

Method: Least Squares

Date: 06/25/07 Time: 17:43

Sample (adjusted): 1351- 1383

Included observations: 33 after adjustments

Prob.	t-Statistic	Std. Error	Coefficient	Variable
0.0000	-4.756120	0.171822	-0.817208	D(LLOSS(-1))
0.0616	1.939210	0.117275	0.227420	C
0.034988		Mean dependent var	0.421865	R-squared
0.818529		S.D. dependent var	0.403215	Adjusted R-squared
1.979878		Akaike info criterion	0.632329	S.E. of regression
2.070576		Schwarz criterion	12.39504	Sum squared resid
22.62068		F-statistic	-30.66799	Log likelihood
0.000043		Prob(F-statistic)	1.894289	Durbin-Watson stat

منابع

۱. آذر، عادل. (۱۳۸۳)، آمار و کاربرد آن در مدیریت، تهران: انتشارات سمت.
۲. افروزش، مهدی. (۱۳۸۴)، ۲۰۰ نفر از آمار مرگ کم شد، روزنامه شرق، تهران، سال دوم، ش ۴۸۵.
۳. بابایی، ایرج. (۱۳۸۲)، حقوق بیمه، تهران: انتشارات سمت.
۴. بازرگان، عباس. (۱۳۷۶)، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، انتشارات آگاه.
۵. باقرپور، مسعود. (۱۳۶۲)، بررسی بیمه‌اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث در ایران، دانشگاه شهید بهشتی.
۶. بیابانیان، علیرضا. (۱۳۸۴)، ۴۵ درصد ناوگان حمل و نقل کشور فاقد بیمه‌نامه شخص ثالث است، دنیای اقتصاد، تهران، سال سوم، ش ۸۴۷.
۷. بیمه مرکزی ایران. (۱۳۸۴)، بیک بیمه، ش ۲۳۸.
۸. ثبات، غلامعلی. (۱۳۷۷)، آشنایی با بیمه، بیمه مرکزی ایران.
۹. جولایی، اسداله. (۱۳۸۴)، ۹۰ درصد رانندگان زندانی بیمه‌نامه ندارند، دنیای اقتصاد، تهران، سال سوم، ش ۸۳۱.
۱۰. خدابخشی، عبدالله. (۱۳۸۳)، بررسی ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری، ماهنامه قضاوت، ش ۲۹.
۱۱. طیبی، محمدرضا. (۱۳۷۹)، عوامل تأثیرگذار بر هزینه شرکت‌های بیمه، پایان‌نامه کارشناسی ارشد.
۱۲. علی‌آبادی، ایرج. (۱۳۶۳)، قانون بیمه شخص ثالث و صندوق تأمین خسارت‌های بدنی، فصلنامه صنعت بیمه، سال دوم، ش ۳.
۱۳. غیائی‌مقدم، مرتضی. (۱۳۸۲)، بررسی علل عدم رشد و توسعه بیمه شخص ثالث و بررسی علل زیانده بودن آن، پایان‌نامه کارشناسی ارشد.
۱۴. کاتوزیان، ناصر. (۱۳۸۰)، مسئولیت مدنی ناشی از حوادث رانندگی، دانشگاه تهران.
۱۵. کریمی، آیت. (۱۳۷۶)، کلیات بیمه، بیمه مرکزی ایران.
۱۶. کریمی، آیت. (۱۳۷۲)، بیمه اموال و مسئولیت، بیمه مرکزی ایران.

۱۷. کریمی‌نیکو، نغمه. (۱۳۸۵)، ارزیابی کفایت منابع درآمدی صندوق تامین خسارت‌های بدنی بر جبران خسارتهای مشمول موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری شخص ثالث، پایان‌نامه کارشناسی ارشد.
۱۸. محمود صالحی، جانعلی. (۱۳۷۲)، حقوق زیان‌دیدگان و بیمه شخص ثالث، دانشکده مدیریت دانشگاه تهران.
۱۹. محمود صالحی، جانعلی. (۱۳۸۴)، حقوق بیمه، بیمه مرکزی ایران.
۲۰. محمود صالحی، جانعلی. (۱۳۷۲)، فرهنگ بیمه و بازرگانی، نشر شرکت سهامی بیمه ایران.
۲۱. محمد بیگی، علی اعظم. (۱۳۸۱)، راهنمای بیمه برای خانواده، نشر خجسته.
۲۲. مخمی، دردی محمد. (۱۳۷۷)، انواع بیمه‌های مسئولیت مدنی، بیمه ایران.
۲۳. مشکاتی، محمدرضا. (۱۳۷۱)، تحلیل سری‌های زمانی پیش‌بینی و کنترل، تهران، دانشگاه شهید بهشتی.
۲۴. نیرومند، حسین علی. (۱۳۷۸)، تجزیه و تحلیل سری‌های زمانی، مشهد، دانشگاه فردوسی.
۲۵. نیرومند، حسین علی. (۱۳۷۲)، مقدمه‌ای بر تحلیل سری‌های زمانی، مشهد، دانشگاه فردوسی.
۲۶. آیین نامه منابع درآمد صندوق تامین خسارت‌های بدنی، مصوب ۱۳۴۸.
۲۷. قانون بیمه، مصوب دی ۱۳۱۶.
۲۸. قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری، مصوب ۱۳۵۰.
۲۹. قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی درمقابل شخص ثالث و آیین‌نامه‌های اجرایی آن، مصوب دی ۱۳۴۷.
۳۰. قانون مدنی، مصوب ۱۳۰۷-۱۳۱۴.
۳۱. قانون برنامه پنج‌ساله چهارم توسعه اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۳.
۳۲. لایحه اصلاح قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث، تیر ۱۳۸۳.
۳۳. مصوبات هیئت وزیران مربوط به ماده ۱۱ آیین نامه صندوق تامین خسارت‌های بدنی شامل:

- مصوبه جلسه هیئت وزیران مورخ ۱۳۶۲/۸/۱،
- مصوبه شماره ۴۵۷۲۱/ت/۱۹۸۲ هـ مورخ ۱۳۷۷/۷/۱۳،
- مصوبه شماره ۲۸۶۳۵/ت/۲۳۱۶۵ هـ مورخ ۱۳۸۰/۶/۲۰،
- مصوبه شماره ۲۲۷۸۰/ت/۲۹۹۸۵ هـ مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۲.

34. C.I.I,(1985), property and pecuniary insurance,chartered insurance institute, (U.K)

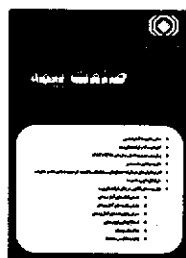
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

پروشکاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

پرتال جامع علوم انسانی

راهنمای اشتراک فصلنامه "صنعت بیمه"

- خواهشمندیم قبل از پر کردن برگه درخواست اشتراک به نکات زیر توجه فرمایید:
۱. کلیه مکاتبات خود را با ذکر شماره اشتراک انجام دهید.
 ۲. نشانی خود را کامل و خوانا و با ذکر کدپستی بنویسید.
 ۳. بهای اشتراک سالانه با هزینه پست برای عموم تهران ۵۰۰۰۰ ریال و برای عموم شهرستان ۵۲۰۰۰۰ است. با ۵۰ درصد تخفیف، هزینه اشتراک دانشجویان و اعضای هیئت علمی تهران ۲۶۰۰۰ ریال و شهرستان ۲۸۰۰۰ است.
 - (لطفاً دانشجویان گرامی کپی کارت معتبر خود را ارسال نمایند).
 ۴. وجه اشتراک را به حساب جاری ۴۲۰۰ بانک ملی شعبه بزرگراه افریقا کد ۹۶۶ تهران واریز کرده و فیش بانکی را همراه فرم اشتراک تکمیل شده به دفتر فصلنامه پست نمایید.
 ۵. هرگونه انتقاد و پیشنهادی دارید با ما در میان بگذارید.
 ۶. اشتراک از جدیدترین شماره به بعد پذیرفته می شود.
 ۷. در صورت نیاز به خرید تک شماره و شماره‌های قبلی مبلغ شماره‌های مورد درخواست را به حساب بالا واریز نمایید. لطفاً بطور دقیق شماره‌های درخواستی را قید نمایید. قیمت شماره‌های ۵۷ تا ۸۳ هر شماره ۳۰۰۰ ریال به علاوه ۵۰۰ ریال هزینه پست هر شماره است.

برگ درخواست اشتراک فصلنامه "صنعت بیمه"

قبلاً مشترک بوده‌ام قبلاً مشترک نبوده‌ام شماره اشتراک

نام کتابخانه، شرکت، سازمان، مؤسسه

نام و نام خانوادگی: اشتراک عادی اشتراک دانشجویی

مدت اشتراک: تعداد مورد درخواست: شروع اشتراک از شماره:

نشانی دقیق:

کدپستی: کد شهرستان و تلفن: شماره:

به پیوست رسید بانکی شماره بانک ملی ایران شعبه کد به مبلغ ریال بابت اشتراک ارسال می‌گردد.

تاریخ و امضا

راهنمای تنظیم مقاله

فصلنامه صنعت بیمه برای انتشار نتایج پژوهش‌ها و طرح مباحث بیمه‌ای، بسط، گسترش و نهادینه‌کردن بیمه از تمامی پژوهشگران، صاحب‌نظران و کارشناسان دعوت می‌نماید تا مقاله‌های مرتبط با زمینه‌های مختلف بیمه‌ای را با توجه به سیاست‌های علمی-پژوهشی صنعت بیمه و به منظور هر چه غنی‌تر ساختن محتوای این نشریه، به نشانی: تهران - بزرگراه افریقا - نیش خیابان ناهید شرقی - شماره ۹۵ - کدپستی ۱۹۱۵۷ صندوق پستی: ۵۵۸۸ - ۱۹۳۹۵ پژوهشکده بیمه وابسته به بیمه مرکزی ایران، ارسال نمایند. موجب امتنان خواهد بود پژوهشگران و مولفان گرامی موارد زیر را رعایت فرمایند:

- مقاله‌های منتخب از پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد و دکترا می‌بایست الزاماً با مشارکت و تایید استاد راهنما تهیه و تنظیم شده باشد
- مقاله‌های ارسالی قبلاً در مجموعه مقاله‌های هیچ سمینار و یا نشریه‌ای به چاپ نرسیده باشد.
- موضوع مقاله از تازگی و اهمیت علمی برخوردار باشد و در تدوین آن، ساده‌نویسی مطلوب و نظم و ترتیب منطقی رعایت شده باشد.
- مطالب مقاله مستند به مأخذ معتبر باشد و مشخصات آنها به گونه‌ای درج شود که مطالب مختلف از یکدیگر و از تحلیل‌ها و نظرات خود نویسنده متمایز شوند و تنها به گردآوری و نقل آرای دیگران بسنده نشود و به نوآوری و ابتکار در نگارش مطالب توجه شود.
- عنوان، نام و نشانی: در صفحه اول، عنوان مقاله، نام کامل و عنوان شغلی و علمی و آدرس پست الکترونیکی پدیدآورنده (پدیدآورندگان)، نام و نشانی کامل مرکزی که پژوهش در آن- صورت گرفته است، به همراه نشانی و تلفن نویسنده، به‌طور کامل ذکر شود.
- چکیده فارسی: چکیده‌ای مناسب (حداکثر ۲۰۰ کلمه) که در برگیرنده خلاصه‌ای کامل از محتوای مقاله و نتایج آن باشد.
- چکیده انگلیسی: لازم است، ترجمه انگلیسی چکیده فارسی نیز توسط پدیدآورنده (پدیدآورندگان) تهیه و ارسال شود.
- شکل مقاله: مقاله روی کاغذ A4 به صورت خوانا و تایپ شده همراه با دیسکت Word به ترتیب زیر تهیه شود:

- چکیده
- واژگان کلیدی (حدافل ۴ کلمه)
- مقدمه
- متن
- نتیجه گیری
- منابع (به تفکیک منابع فارسی و لاتین و به ترتیب حروف الفبا در آخر مقاله درج گردد).
- یادداشت‌ها (در صورت لزوم)
- جداول، نمودارها و تصاویر: جداول و نمودارها، به خصوص تصاویر باید به گونه‌ای انتخاب و ارسال گردد تا به طور مستقیم قابلیت چاپ و انتشار بوده و در مواقع لزوم امکان ویرایش آن وجود داشته باشد.

همچنین محل استقرار آنها در متن به طور واضح مشخص شده باشد.

- واژگان تخصصی: معادل واژه‌های تخصصی موجود در متن به زبان اصلی و به طور مشخص در پانویس با شماره گذاری مناسب درج شود.
- منابع: در ذکر منابع الگوی زیر رعایت شود:

• منابع انتهایی متن

- کتاب: نام خانوادگی و نام نویسنده، (سال انتشار)، "عنوان کتاب"، نام مترجم، ناشر: محل نشر، نوبت چاپ.
- مقاله: نام خانوادگی و نام نویسنده، (سال انتشار)، "عنوان مقاله"، عنوان نشریه، دوره، شماره (ماه یا فصل انتشار)، صفحه یا صفحات.

• منابع داخل متن:

- (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار اثر: صفحه) و چنانچه مؤلف در یک سال بیش از یک اثر داشته باشد (نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار اثر(الف، ب، ...): صفحه)

نمونه: (کریمی، ۱۳۸۶: ۸۴) و (کریمی، ۱۳۸۴(ب): ۸۵)

(Wang and Soha,2000 (C): 424) و (Wang and Soha,2000: 424).

- حجم مقالات تا حد امکان با لحاظ جداول و نمودار و تصاویر از ۲۵ صفحه بیشتر نشود.